

Stockholm den 29 januari 2009

R-2008/1261

Till Justitiedepartementet

Ju2008/4316/L1

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 30 oktober 2008 beretts tillfälle att avge yttrande över delbetänkandet Aktiekapital i privata aktiebolag (SOU 2008:49) och promemoria om minsta tillåtna aktiekapital i privata aktiebolag – kompletterande underlag.

1 SAMMANFATTNING

Advokatsamfundet tillstyrker förslaget om ett lägsta aktiekapital på 50 000 kr, men avstyrker möjligheten till en successiv inbetalning av aktiekapitalet. Regeringen bör dock överväga att avvakta med införandet av bestämmelser rörande en sänkning av aktiekapitalet till dess att reglerna om kapitalskydd vidare utretts. Om och när privata europabolag har införts bör en utvärdering göras av behovet av svenska privata aktiebolag.

2 LÄGSTA KAPITAL

2.1 Samfundet delar uppfattningen att ”dagens krav på aktiekapital knappast [är] något egentligt borgenärsskydd”. En sänkning av det lagstadgade minimikapitalet reducerar i och för sig detta skydd ytterligare, men den praktiska betydelsen torde vara mindre ur borgenärssynpunkt.

2.2 Trenden eller utvecklingen inom EU om att reducera eller nära nog avskaffa krav på ett lägsta aktiekapital kan inte ha en avgörande betydelse för frågan om en sänkning av aktiekapitalet. Omkostnaderna för att etablera ett bolag utomlands inom EU och därefter etablera en filial är i dagsläget så pass höga att kapitalkravet som sådant i regel ej torde ha avgörande betydelse för etableringsform och säte. Med ökad integration över gränserna inom EU och

tillhandahållandet av tjänster rörande sådana bolagsetableringar bör dock denna utveckling följas. Inom EU bör inte val av säte styras av respektive lands nationella lagstiftning om kapitalkrav.

- 2.3 Samfundet är av uppfattningen att vad utredningen kallar en ”seriositetsspärr” är väsentlig. Den möjlighet för företagare att driva näringsverksamhet utan personligt ansvar som aktiebolaget ger är så pass betydelsefull att man bör eftersträva att endast genomtänkt och seriös verksamhet ges denna fördel. Skäl talar dock för att etablering av aktiebolag ökar inom vissa sektorer inom näringslivet om lägsta tillåtna aktiekapitalet sänks. I vad mån detta sker på bekostnad av andra företagsformer är inte klart. Minsta tillåtna aktiekapital bör dock enligt samfundets mening inte understiga 50 000 kr.
- 2.4 En sänkning av kravet på lägsta aktiekapital påverkar risken av en tillämpning av kapitalskyddsreglerna i 25 kap.13-20 §§ ABL. Reglerna och tillhörande rättspraxis rörande kapitalbrist är komplicerade och svåröverskådliga. Hanteringen av regelsystemet kräver juridisk och ekonomisk sakkunskap, med därmed förenliga kostnader. En sänkning av lägsta aktiekapital bör därför kombineras med en ändring och förenkling av kapitalskyddsreglerna (exempelvis genom ett offentliggörande genom registrering om att kapitalet gått ned under viss nivå eller är förbrukat). Utredningen har tyvärr valt att först i det fortsatta arbetet överväga en reformering av bestämmelser om tvångslikvidation vid en kapitalbrist.

3. PRIVATA EUROPABOLAG M.M.

- 3.1 Efter det att utredningen lämnat sitt förslag i maj 2008 har EG-kommissionen presenterat ett förslag om privata europabolag. Avsikten med förslaget om privata europabolag torde i icke oväsentliga delar motsvara de motiv som ligger bakom förslaget om en sänkning av minsta tillåtna aktiekapital i privata svenska aktiebolag.
- 3.2 Förslaget om ett privat europabolag påverkar i sig inte samfundets uppfattning om ett minsta tillåtna aktiekapital i svenska aktiebolag. Ett privat europabolag, om och när ett sådant blir en realitet, blir en särskild bolagsform vid sidan av det svenska privata aktiebolaget. Utvärderingen av det privata europabolaget och i vad mån detta kommer att väljas framför det privata aktiebolaget får ske senare.
- 3.3 Om man väljer att sänka lägsta tillåtna aktiekapital i svenska privata bolag till 1 kr är det enligt samfundets mening uteslutet att knyta reglerna om likvidationsplikt till det egna kapitalet. För publika aktiebolag, dvs. bolag med ett aktiekapital om lägst 500 000 kr, kan dessa regler alltså äga tillämpning. För privat aktiebolag som förlorar sitt egna kapital bör ett annat

förfarande övervägas, exempelvis offentliggörande (jfr 2.4 ovan). Samfundet är tveksamt till om skadeståndsreglerna i ABL ensamt är tillräckliga för att lämna ett önskvärt borgenärsskydd.

4 SUCCESSIV INBETALNING AV AKTIEKAPITAL VID NYBILDNING (ALTERNATIVT FÖRSLAG)

Vid en sänkning av lägsta aktiekapitalet till 50 000 kr, med möjlighet till successiv inbetalning, skapas ett komplext regelsystem som - om successiv inbetalning väljs - motverkar kravet om att underlätta för mindre företag att etablera sig (oaktat att kapitalinsatsen initialt blir lägre). Därutöver urholkas den s.k. seriositetsspärren. Detta i synnerhet eftersom något krav på tidsgräns för inbetalning av resterande aktiekapital enligt förslaget inte skall finnas. Samfundet avstyrker därför denna lösning.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg